

Diarienummer:
IMY-2024-15439

Ert diarienummer:
Ju2024/02233

Datum:
2025-01-30

Yttrande över Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (Ds 2024:24)

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

IMY tillstyrker förslagen, som svarar mot ett konkret behov av registerkontroll och är väl avvägt. Det finns dock ett behov av att tydliggöra förhållandet till annan registerkontroll. IMY framhåller även på nytt behovet av en bredare översyn om förutsättningarna för bakgrundskontroll.

Förhållandet till annan registerkontroll behöver tydliggöras

Registerkontrollen enligt lagförslaget kan enligt utredningens egen bedömning till viss del komma att överlappa med kommande regelverk för registerkontroll enligt det så kallade CER-direktivet¹. Kommunerna träffas även av ytterligare lagstiftning som stadgar en skyldighet eller möjlighet att genomföra bakgrunds- och registerkontroller inför anställning, exempelvis enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585). Vilka kontroller som ska utföras och hur kontrollen ska genomföras skiljer sig åt mellan de olika lagarna. IMY bedömer att de komplexa och delvis överlappande regelverken kan komma att medföra tillämpningssvårigheter för kommunerna. Tillämpnings-svårigheterna kan i sin tur medföra svårigheter för kommunerna att ge enskilda sådan tydlig information om personuppgiftsbehandlingen som krävs enligt dataskyddsförordningen².

I syfte att motverka de risker som beskrivits ovan anser IMY att det är viktigt att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet klargörs hur de olika regelverken för bakgrunds- och registerkontroll förhåller sig till varandra.

Särskilt om den rättsliga grunden för behandlingen

Enligt utredningen ska den rättsliga grunden för kommunens personuppgiftsbehandling vid registerkontroll inför tillsättning av kritisk befattning vara

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG.

² Se artikel 5.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

rättslig förpliktelse enligt artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen (avsnitt 9.18). Eftersom den föreslagna lagen ska vara fakultativ och därmed inte på ett tydligt sätt stadgar en rättslig skyldighet, anser IMY att artikel 6.1 c inte kan utgöra stöd för kommunernas behandling. I stället bör behandlingen stödja sig på den rättsliga grunden allmänt intresse enligt artikel 6.1 e.

Det finns behov av en bred översyn om förutsättningarna för bakgrundskontroll

Som IMY har påtalat i en hemställan till regeringen³ anser myndigheten att den nuvarande lagstiftningen på området är fragmentarisk och att det föreligger överhängande risk att bakgrundskontroller utförs utan att enskildas rätt till privatliv och skydd för personuppgifter respekteras. IMY:s bedömning är att utredningens uppdrag och de förslag som lämnas utgör ett bra bidrag till den översyn som efterfrågats och vi ser positivt på att det föreslås en reglering för kommunernas behandling. IMY anser dock att flera av de utredningsbehov som vi angett i hemställan kvarstår och att det därför finns ett fortsatt behov av en bred översyn om förutsättningarna för bakgrundskontroll.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eric Leijonram efter föredragning av juristen Isabelle Hepsever. Vid den slutliga handläggningen har även rättschefen David Törngren och den tillförordnade enhetschefen Evelin Palmér medverkat.

Eric Leijonram

³ Hemställan om utredning avseende bakgrundskontroller, 13 juni 2024, IMY-2024-8036.